

Osebna prelatura

S pravnega vidika je Opus Dei osebna prelatura v katoliški Cerkvi. Prelature so hierarhično urejene in imajo za cilj uresničevanje posebnih pastoralnih dejavnosti.

8. Apr. 2012

V pravu katoliške Cerkve je bila oblika, imenovana osebna prelatura, predvidena na Drugem vatikanskem koncilu. Koncilski odlok *Presbyterorum ordinis* (7. 12. 1965), št. 10, določa, da se za “posebno dušnopastirsko delo za različne

družbene skupine na ozemlju iste pokrajine, celega naroda ali večjega dela sveta” smejo poleg drugih ustanov v prihodnosti ustanoviti “posebne škofije ali osebne prelature”.

OSEBNE PRELATURE

Koncil je imel namen načrtovati novo pravno obliko, za katero bi bila značilna fleksibilnost in ki bi mogla prispevati k dejanskemu širjenju krščanskega sporočila in življenja: organizacija Cerkve je tako odgovorila na zahteve svojega poslanstva, ki se vključuje v človeško zgodovino.

Večina obstoječih cerkvenih območij je teritorialnih, ker so organizirana na osnovi vezi vernikov na določeno ozemlje, kjer prebivajo. To je tipično v primeru škofij.

V drugih primerih pa pripadnost vernikov določenemu cerkvenemu

območju ni vzpostavljena na osnovi prebivališča, temveč z drugimi kriteriji, kot je lahko poklic, obred, položaj izseljencev itd. Tako je v primeru vojaških ordinariatov in osebnih prelatur.

Osebne prelature — podprte, kot rečeno, na Drugem vatikanskem koncilu — so ustanove, na čelu katerih je pastir (prelat, ki je lahko škof, ki ga imenuje papež in ki vodi prelaturu z vodstveno oblastjo ali oblastjo jurisdikcije); ob prelatu je zbor duhovnikov, sestavljen iz svetnih duhovnikov, ter verniki laiki, moški in ženske.

Osebne prelature so zato ustanove, ki pripadajo hierarhični strukturi Cerkve, to pomeni, so način samoorganizacije, ki si jo Cerkev daje z namenom doseganja ciljev, katere ji je dodelil Kristus, pri čemer je njihova značilnost, da verniki še naprej pripadajo tudi krajevnim

cerkvam ali škofijam, kjer imajo bivališče.

Zaradi omenjenih značilnosti se osebne prelature razlikujejo od redovnih ustanov in od posvečenega življenja na splošno; pa tudi od gibanj in združenj vernikov. V cerkvenem pravu je predvideno, da vsako osebno prelaturu ureja splošno pravo Cerkve in lastni statut.

PRELATURA OPUS DEI

Preden je bil postavljen kot prelatura je Opus Dei že bil organska enota, sestavljena iz laikov in duhovnikov, ki sodelujejo v pastoralni in apostolski nalogi mednarodnega obsega. Ta konkretna krščanska naloga sestoji v širjenju ideala svetosti sredi sveta, v poklicnem delu in običajnih okoliščinah vsakega posameznika.

Pavel VI. in papeži, ki so mu sledili, so določili, naj se preuči možnost, da

bi Opus Dei dobil pravno obliko, primerno njegovi naravi, obliko, ki naj bi v luči koncilskih dokumentov bila osebna prelatura.

Leta 1969 se je pričelo delo za uresničenje te prilagoditve s posredovanjem tako Svetega sedeža kot Opus Dei. To delo je bilo zaključeno leta 1981. Nato je Sveti sedež poslal poročilo več kot dva tisoč škofom v škofijah, kjer je bil prisoten Opus Dei, da bi ti sporočili svoja opažanja.

Ko je bil opravljen ta korak, je Janez Pavel II. postavil Opus Dei kot osebno prelaturu mednarodnega obsega z apostolsko konstitucijo *Ut sit* dne 28. novembra 1982, ki je stopila v veljavo 19. marca 1983. S tem dokumentom je papež razglasil Statut, ki je posebni papeški zakon Prelature Opus Dei. Ta statut je leta poprej pripravil ustanovitelj, dodane pa so bile spremembe, ki so bile

neobhodno potrebne za prilagoditev novi zakonodaji.

ODNOSI S ŠKOFIJAMI

Prelatura Opus Dei je pravna struktura, ki pripada pastoralni in hierarhični organizaciji Cerkve. Tako kot škofije, ozemeljske prelature, vikariati, vojaški ordinariati itd., ima svojo avtonomijo in redno jurisdikcijo za uresničevanje svojega poslanstva v službi celotne Cerkve.

Zato je odvisna neposredno od papeža preko Kongregacije za škofo. Oblast prelata obsega tisto, kar se nanaša na posebno poslanstvo Prelature:

a) Verniki laiki Prelature so pod oblastjo prelata v vsem, kar zadeva izpolnjevanje posebnih zavezanosti — asketskih, izobraževalnih in apostolskih —, ki so jih sprejeli z uradno izjavo o inkorporaciji v Prelaturo.

Te zavezanosti po svoji vsebini ne posegajo na področje oblasti krajevnega škofa. Istočasno so verniki laiki Opus Dei še naprej verniki škofij, v katerih prebivajo, in so zato še naprej podrejeni oblasti krajevnega škofa na enak način in v istih pogledih kot drugi krščeni, ki so njim enaki.

b) Po določbah splošnega zakona Cerkve in posebnega prava Opus Dei pripadajo diakoni in duhovniki, inkardinirani v prelaturu, svetnemu duhovništvu in so popolnoma podrejeni oblasti prelata.

Spodbujati morajo bratske vezi s člani škofijskega zbora duhovnikov in se skrbno držati splošne duhovniške discipline ter imajo aktivno in pasivno volilno pravico pri vzpostavljanju duhovniškega sveta škofije.

Obenem lahko krajevni škofje s predhodnim dovoljenjem prelata oz.

njegovega vikarja duhovnikom duhovniškega zbora Prelature zaupajo cerkvene zadolžitve ali službe (župniki, sodniki itd.), glede katerih odgovarjajo samo krajevnemu škofu in ki jih izvršujejo skladno z njegovimi smernicami.

Statut Opus Dei (razdelek IV, poglavje V) določa merila za odnose harmonične usklajenosti med Prelaturo in škofijami, na katerih ozemlju Prelatura vrši svoje specifično poslanstvo. Nekatere izmed značilnosti teh odnosov so naslednje:

a) Z delom Opus Dei se ne začne niti se ne izvede kanonična ustanovitev kakšnega centra Prelature brez predhodnega soglasja s strani krajevnega škofa.

b) Za ustanavljanje cerkva Prelature, ali kadar se Prelaturi zaupajo že obstoječe cerkve oz. župnije v škofiji, se sklene dogovor med krajevnim

škofom in prelatom ali pristojnim regionalnim vikarjem; v teh cerkvah se spoštujejo splošne določbe škofije glede cerkva, za katere skrbijo svetni duhovniki.

c) Regionalno vodstvo Prelature redno obvešča in vzdržuje stike s škofi tistih škofij, v katerih Prelatura opravlja svoje pastoralno in apostolsko delo, pa tudi s škofi, ki opravljajo vodstvene naloge pri škofovskih konferencah, ter z njihovimi vodstvenimi organi.

PRAVNI PREDPISI, KI UREJAJO OPUS DEI

a) Predpisi splošnega prava

1. Opus Dei kot osebno prelaturu urejajo predpisi splošnega prava Cerkve za cerkvena območja. Poleg tega Zakonik cerkvenega prava iz leta 1983 v kanonih 294-297 vsebuje temeljne predpise, ki urejajo osebne prelature. Na Svetem sedežu je

prelatura, tako kot preostale sekularne hierarhične strukture — škofije, prelature, ordinariati itd. —, odvisna od Kongregacije za škofoe.

b) Predpisi območnega prava, izdani s strani svetega očeta

1. Opus Dei je kot osebno prelaturu mednarodnega obsega postavil Janez Pavel II. z apostolsko konstitucijo *Ut sit* 28. novembra 1982.

2. Kot je določeno v apostolski konstituciji *Ut sit*, se Opus Dei upravlja tudi z lastnim Statutom, imenovanim Zakonik posebnega prava Opus Dei, ki ga je s to apostolsko konstitucijo izdal Janez Pavel II.

3. Prelaturu Opus Dei sestavljajo prelat, lastni zbor duhovnikov ter laiški verniki (moški in ženske). Verniki Dela so, skladno z območnim pravom, odvisni od prelata glede tega, kar zadeva specifične naloge

prelature. Tako kot vsi katoliški laiki se držijo smernic škofa škofije, kateri pripadajo.

4. Duhovniki, ki sestavljajo duhovniški zbor prelature, so popolnoma odvisni od prelata, ki jim dodeljuje njihove pastoralne zadolžitve, ki jih vršijo v občestvu s škofom in s škofijsko pastoralo. Prelatura nosi odgovornost, da jih ekonomsko vzdržuje.

c) Pravni predpisi prelata in izvajanje vodstvene oblasti

1. Prelatova oblast se nanaša na tri področja oblasti, omenjena v kanonu 135, to pomeni: zakonodajna oblast — zmožnost izdajanja zakonov in splošnih odlokov v zadevah lastne pristojnosti —, izvršna oblast in sodna oblast.

2. Prelat ima oblast izdajati predpise, ki dopolnjujejo območno pravo prelature. Izvaja tudi izvršno ali

upravno oblast: zbornik Romana dvakrat letno objavlja prelatove odloke ter povzetek njegovih dejavnosti. Sodna oblast se izvaja preko sodišča, ustanovljenega skladno s cerkvenimi predpisi.

---

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/osebna-prelatura/](https://opusdei.org/sl-si/article/osebna-prelatura/) (14. Apr.
2025)